

GDAŃSK

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU
OPERACYJNEGO
PRZESTRZEŃ
PUBLICZNA
ZA 2016 ROK**

**+ IX. PROGRAM OPERACYJNY
PRZESTRZEŃ PUBLICZNA**

SPIS TREŚCI

str. 4 **WPROWADZENIE.** Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawy dla zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2016 roku przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Przestrzeń Publiczna.

str. 6 W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **FAKTY I LICZBY** odnoszące się do wybranych zagadnień związanych z estetyką przestrzeni i dostępnością poszczególnych jej elementów.

str. 8 W kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU**, które, ze względu na stopień trudności organizacyjnych oraz spodziewane wysoce wymierne efekty, jakie przyniesie ich wdrożenie w sferze przestrzennej w Gdańsku, zostały uznane za warte wyróżnienia. W opisie wymienionych działań zaznaczone zostały również nawiązania do wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta priorytetów strategicznego rozwoju – czyli wspólnie wypracowane wartości, na których należy budować przyszłość Gdańska.

str. 11 Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH** Programu Operacyjnego Przestrzeń Publiczna. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane są poszczególne cele operacyjne wskazane w obszarze przestrzeni publicznej. Warto zaznaczyć jest fakt, iż szereg podjętych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów, co odnotowano (za pomocą ikon reprezentujących Programy) jako powiązania horyzontalne.

str. 21 **KOMENTARZ KOORDYNATORA** to podsumowanie doświadczeń wynikających z zarządzania wdrażaniem Programu Operacyjnego. Koordynator wskazuje zarówno kwestie, które w największym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celów operacyjnych, jak również wyzwania jakie stoją przed realizatorami założeń Programu w nadchodzących latach.

str. 22 Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH**. Wartości wskazane za lata 2012-2016 umożliwiają dokonanie analizy zmian jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań oraz poprzez wspieranie wybranych kierunków rozwojowych.

WPROWADZENIE

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska, dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz **Przestrzeń Publiczna**. Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad konsekwentnym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył zarówno udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, ale również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się o analizę działań prowadzonych w różnych obszarach życia miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i umacniać aktywność obywatelską.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, iż przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

W DOBIE REALIZACJI WIELU RÓWNOLEGŁYCH INWESTYCYJ ZADANIEM WŁADZ MIEJSKICH JEST KIEROWANIE PROCESEM ROZWOJOWYM MIASTA W TAKI SPOSÓB, ABY STANOWIŁO ONO SPÓJNĄ, UPORZĄDKOWANĄ PRZESTRZEŃ, PRZYJAZNĄ I OTWARTĄ DLA MIESZKAŃCÓW. W PROGRAMIE OPERACYJNYM PRZESTRZEŃ PUBLICZNA WIELE MIEJSCA POŚWIĘCONO REGULACJOM ZWIĄZANYM Z KSZTAŁTOWANIEM PRZESTRZENI MIEJSKIEJ, PLANOM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I INNYM DOKUMENTOM USTALAJĄCYM ZASADY TWORZENIA NOWYCH PRZESTRZENI I PORZĄDKOWANIA STARYCH.

Koordynator Programu Operacyjnego

Edyta Damszel-Turek

dyrektor Biura Rozwoju Gdańska

**Opiekun merytoryczny
Programu Operacyjnego**

Wiesław Bielawski

Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki przestrzennej

Zespół Programowy

Paulina Borysewicz

Magdalena Chełstowska

Aleksandra Falk

Grzegorz Kaczorowski

Przemysław Kluz

Małgorzata Kolesińska

Izabela Kuś

Ewelina Latoszevska

Izabela Małuszek

Joanna Paniec

Karina Rembiewska

Irena Romasiuk

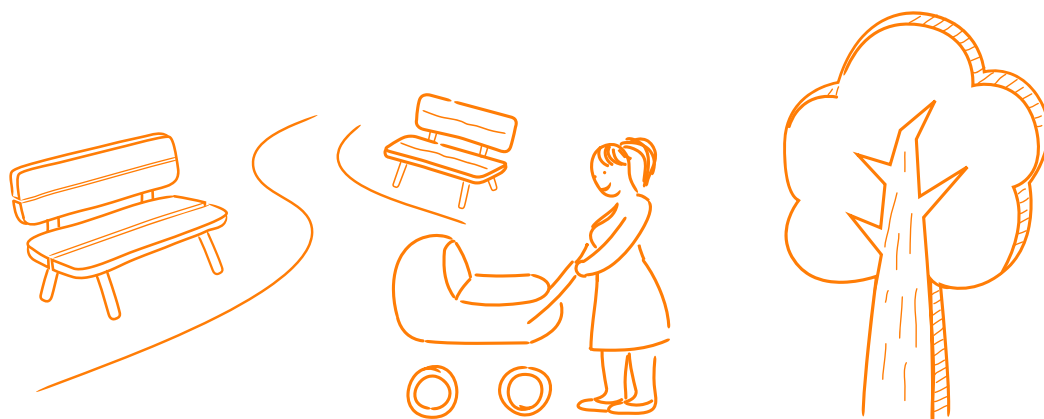
Dariusz Słodkowski

Agata Stanisławska

Barbara Tusk

Lidia Urbańska

FAKTY I LICZBY

70,8%

mieszkańców oceniło pozytywnie (dobrze, bardzo dobrze i celująco) dostępność miejsc spacerowo-wypoczynkowych w Gdańsku

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”, 2016 r.

72,3%

mieszkańców oceniło pozytywnie (dobrze, bardzo dobrze i celująco) dostępność terenów zielonych w Gdańsku

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”, 2016 r.

63,2%

mieszkańców pozytywnie (dobrze, bardzo dobrze i celująco) oceniło czystość i estetykę terenów zielonych w Gdańsku

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”, 2016 r.

4

obszary przeznaczono do rewitalizacji spośród 8 obszarów zdegradowanych. Są to: Biskupia Górka / Stary Chełm, Dolne Miasto / plac Wałowy / Stare Przedmieście, Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście oraz Orunia

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji, Biuro Rozwoju Gdańska

287

drzew zastępczych i ponad 18 tys. krzewów to nowe nasadzenia w Gdańsku

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

240

nowych ławek i 300 nowych koszy na śmieci zamontowano w Gdańsku

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

53

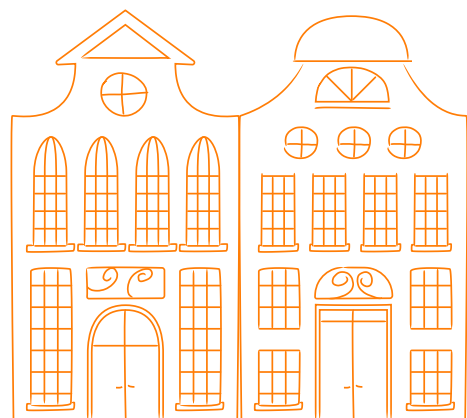
podwórka zostały zagospodarowane w ramach programów „Wspólne podwórko”, „Podwórka kwartałowe” i „Zagospodarowanie podwórek głównego miasta 2016” za łączną kwotę 3,5 mln zł

Źródło: Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych

23

fasady kamienic na Głównym Mieście zyskały nową dekoracyjną elewację; koszt projektu: 376 tys. zł

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

KLUCZOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU

1. Gminny Program Rewitalizacji

Zakończono prace nad programem obejmującym 8 obszarów zdegradowanych, z których 4 zostały wskazane do rewitalizacji: Biskupia Górka / Stary Chełm, Orunia, Dolne Miasto / plac Wałowy / Stare Przedmieście, Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście, który otwiera wieloletni, interdyscyplinarny i zintegrowany proces rewitalizacji w Gdańsku. Dokument stanowi element zrównoważonej polityki miejskiej warunkującej uzyskanie trwałej poprawy **jakości życia mieszkańców** w obszarach wymagających wsparcia. Podstawą do wyznaczenia **inwestycji** związanych z poprawą jakości życia mieszkańców w Gminnym Programie Rewitalizacji był I etap Studium Gdańskie Przewidzenie Lokalne (GPL), w którym wskazano **przestrzenie publiczne** o charakterze lokalnym na terenie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

ryc. 1. Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji – warsztaty na Dolnym Mieście; fot. Biuro Rozwoju Gdańska

2. „Przestrzenie publiczne odNOWA”

Nowe standardy projektowe przy remontach i przebudowie ulic oraz **przestrzeni publicznych** ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pieszych: wyższa jakość nawierzchni chodników, wyposażenie w małą architekturę (remonty ul. Bałtyckiej, ul. Stągiewnej, ul. Straganiarskiej, ul. Grobla i al. Grunwaldzkiej), artystyczne odnowienie elewacji (ul. Ogarna, ul. Warzywnicza, Targ Rybny) i wprowadzenie zieleni dekoracyjnej (wrzosa na skwerze przy ul. Dmowskiego i w parku Nad Strzyżą). Przestrzenie i ulice odnowione według nowych standardów są bardziej przyjazne i **otwarte** dla mieszkańców, sprzyjając ich **integracji** i wzrostowi poczucia **tożsamości**.

ryc. 2. Fragment fasady kamienicy przy ul. Ogarniej odnowionej w ramach programu Gdańskie Fasady OdNowa; fot. fasadyodnowa.pl

3. „Wspólne podwórko”

Wsparcie działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości środowiska zamieszkania dzięki przejmowaniu przez mieszkańców **odpowiedzialności** za wspólną przestrzeń. Program jest kierowany do wspólnot mieszkaniowych oraz współwłaścicieli nieruchomości, którzy dzierżawią lub współdzierżawią podwórko i chcą je zagospodarować. Pomoc ze strony miasta może przybierać formę porad, mediacji, organizacji, a także wsparcia finansowego. Wspólne projektowanie przestrzeni sąsiedzkiej i realizowanie pomysłu na nią buduje **wspólnotę** sąsiedzką, wzmacniając tym samym lokalny kapitał społeczny.

ryc. 3. Podwórko przy ul. Jaskółczej 4 i 5 zagospodarowane w ramach programu „Wspólne podwórko”;
fot. Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2016 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny IX.1. Wyższa jakość przestrzeni publicznej.

- Biuro Rozwoju Gdańska w 2016 r. kontynuowało tworzenie 3. edycji „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska**”. Dotychczasowe Studium uchwalone w 2007 r. straciło swą aktualność w związku ze zmianami uwarunkowań przestrzennych, prawnych, ekonomicznych, a także ze względu na zmieniające się potrzeby mieszkańców. W 2016 r. zakończono prace nad projektem roboczym dokumentu, który był konsultowany podczas 19 spotkań o charakterze seminaryjnym i warsztatowym. Uchwalenie Studium przez Radę Miasta Gdańska planowane jest na I kwartał 2018 r.
- Zakończono prace nad **Gminnym Programem Rewitalizacji** wyznaczającym 8 obszarów zdegradowanych, spośród których wskazano 4 obszary do rewitalizacji: Biskupią Górkę / Stary Chełm, Orunię, Dolne Miasto / plac Wałowy / Stare Przedmieście, Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście. W każdym z 4 obszarów rewitalizacji wyznaczono przestrzenie publiczne o charakterze lokalnym do rewaloryzacji, wśród których znalazły się: tereny przy ul. Biskupiej i ul. Buczka (Biskupia Górka / Stary Chełm), plac Wałowy i Opływ Motławy (Dolne Miasto / plac Wałowy / Stare Przedmieście), plac przy przystani promowej i park przy Szańcu Zachodnim (Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście), rynek oruński, skwery przy ul. Gościnniej i ul. Związkowej (Orunia). Na początku 2017 r. program był konsultowany społecznie, a w kwietniu 2017 r. został uchwalony przez Radę Miasta Gdańska.
- Z punktu widzenia interdyscyplinarnego zarządzania przestrzenią i infrastrukturą miejską należy podkreślić wyznaczenie w Gminnym Programie Rewitalizacji **obiektów i lokali do prowadzenia działalności społecznej**, która mogłaby wpłynąć na ożywienie przestrzeni publicznych obszarów rewitalizowanych. Wśród obiektów przeznaczonych pod działalność społeczną wskazano do adaptacji i remontów 4 budynki i 4 lokale na obszarach rewitalizowanych.
- W 2016 r. Biuro Rozwoju Gdańska zakończyło prace nad I etapem **Studium Gdańskie Przestrzenie Lokalne (GPL)**, którego celem jest wskazanie kierunków zagospodarowania lokalnych przestrzeni publicznych w 4 obszarach rewitalizacji. Jest to dokument wyjściowy dla działań podejmowanych w przestrzeniach publicznych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.
- W 2016 r. uchwalono 22 **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP)**, a kolejne 62 były w trakcie sporządzania. Są one najważniejszym narzędziem planistycznym miasta, pozwalającym na efektywne zarządzanie jego rozbudową i stanowiącym podstawę do wydawania pozwoleń na budowę.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Zdrowie Pu-
bliczne i Sport

→ W 4 uchwalonych w 2016 r. MPZP zarezerwowano **tereny pod obiekty infrastruktury oświatowej, kulturalnej i sportowej** na Ujeścisku, Jasieniu, Zakoniczynie i w Klukowie. Tereny pod obiekty oświatowe, kulturalne lub sportowe zarezerwowano także w kolejnych 11 przygotowywanych MPZP.

→ Miasto podjęło w 2016 r. działania mające na celu wzmocnienie funkcjonalności i tożsamości przestrzeni publicznej. W 2016 r. **doposażono miejską przestrzeń w sprzęt rekreacyjny i sportowy**, w tym w 11 tzw. siłowni pod chmurką. Wybudowano 6 boisk, 1 boisko zmodernizowano oraz zagospodarowano 2 tereny rekreacyjne. Dodatkowo na terenie różnych dzielnic Gdańska powstało 9 małych placów zabaw sfinansowanych z budżetu miasta w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych. Szereg projektów realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego również wpisał się w realizację Programu Operacyjnego. Wśród projektów złożonych i wybranych do realizacji przez samych mieszkańców znalazły się dodatkowo: 5 boisk, 4 place zabaw i 6 terenów rekreacyjnych.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Infrastruktura

→ W celu **ożywienia nabrzeży i infrastruktury plażowej** uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu parku Zdrojowego II oraz przystąpiono do sporządzania 5 planów miejscowych w pasie nadmorskim, które umożliwiłyby lokalizację sanitariatów na terenie plaż. Ponadto w celu ożywienia dróg wodnych Gdańska Wydział Urbanistyki i Architektury przygotował „Studium lokalizacji barek mieszkalnych i usługowych w obszarze historycznego Śródmieścia Gdańska”, które stanowi wytyczne projektowe dla inwestorów.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Mobilność
i Transport

→ Innym działaniem z zakresu poprawy funkcjonalności i tożsamości przestrzeni miejskiej jest przebudowa fragmentu ul. Bałtyckiej na atrakcyjną i zagospodarowaną przestrzeń współdzieloną z priorytetem ruchu pieszego. Jest to **pierwsza ulica typu woonerf** (termin z języka holenderskiego oznaczający „**ulicę do mieszkania**”), czyli taka, na której zrezygnowano z tradycyjnego podziału ulicy na jezdnię i chodnik. Ulicę wyposażono w małą architekturę nawiązującą do nadwodnego charakteru miejsca. Ulica Bałtycka stała się tym samym nowym wzorem w projektowaniu uniwersalnym ulic w mieście, tak aby były one bezpieczne i dostępne dla wszystkich użytkowników.

ryc. 4. Ul. Bałtycka (Jelitkowo) – pierwsza gdańska ulica typu woonerf; fot. Biuro Rozwoju Gdańska

- W 2016 r. rozpoczęto dialog na temat **przebudowy ul. Długiej i Długiego Targu**, która ma na celu rewaloryzację gdańskiego Traktu Królewskiego – najbardziej reprezentacyjnej przestrzeni miasta. Ulice remontowane były 40 lat temu i wymagają naprawy. Prace nad tym ważnym dla miasta projektem rozpoczęto od konsultacji z lokalną społecznością.

2 491 zł

to koszt ustawienia ławki z oparciem
(wzór ławki obowiązujący
w Śródmieściu)

Źródło: Cennik miejski, www.gdansk.pl/cennik

- W celu poprawy estetyki przestrzeni publicznej w 2016 r. wprowadzono **elementy zieleni dekoracyjnej** na rondzie im. Ofiar Katynia, na skwerze przy ul. Dmowskiego oraz w parku Strzyża. Estetykę i, przede wszystkim, funkcjonalność przestrzeni miejskiej zwiększyły także działania polegające w 2016 r. na mikrointerwencjach – uzupełnianiu przestrzeni elementami **małej architektury**. W 2016 r. umebłowano ul. Partyzantów, ul. Dmowskiego, bulwar Chłopska – Dąbrowszczaków oraz skwer Świętopełka przy ul. Szerokiej. Wprowadzono 3 modele koszy na śmieci; każdy odpowiednio spójny z charakterem dzielnicy, w której będzie montowany. Na terenie Śródmieścia i Przytorza zamontowano 300 koszy. Ponadto we współpracy z radami dzielnic zwiększono liczbę ławek w przestrzeni miejskiej o 100 szt. W parku Oliwskim w ramach **programu Zostań Mecenasem Parku Oliwskiego** prywatne osoby i firmy ufundowały 17 ławek. W sumie w 2016 r. zamontowano w Gdańsku 240 ławek.
- Estetykę przestrzeni publicznej burzą reklamy, które od kilku lat miasto stara się uporządkować. Narzędziem służącym **uporządkowaniu reklam i szyldów** w mieście, ma być tzw. uchwała krajobrazowa, nad którą prace rozpoczęto w październiku 2015 r. Projekt uchwały został przekazany do konsultacji z mieszkańcami we wrześniu 2017 r.

16 348 zł

to średni koszt przygotowania projektu
graficznego i pomalowania elewacji
kamienicy w 2016 r.

Źródło: Cennik miejski, www.gdansk.pl/cennik

- W 2016 r. wyremontowano w ramach projektu Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni **Gdańskie Fasady OdNowa 23 elewacje na Głównym Mieście** (ul. Ogarna, ul. Ławnicza, Targ Rybny i ul. Warzywnicza). Powojenne kamieniczki zostały **ozdobione dekoracjami artystycznymi**. Miasto docenia też działania samych mieszkańców, którzy z prywatnych środków remontują elewacje budynków – organizując konkurs na najładniejszą elewację roku. W 2016 r. do konkursu zgłoszono 25 odnowionych elewacji, z których 3 zostały nagrodzone.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska

- Jednym z najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców działań sprzyjających poprawie wyglądu przestrzeni publicznej jest od 2014 r. coroczna edycja programu „**Wspólne podwórko**”. Celem programu jest wspieranie działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości otoczenia zamieszkania. Mieszkańcy – przez projektowanie, realizowanie i przejmowanie odpowiedzialności za wspólną przestrzeń – mają możliwość lepszego poznania swoich sąsiadów, co sprzyja budowaniu kapitału społecznego. Program jest skierowany do wspólnot mieszkaniowych i współwłaścicieli nieruchomości, którzy dzierżawią i współdzierżawią podwórko. Pomoc ze strony miasta (działanie prowadzi Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych) może przybierać formę porad, mediacji, organizacji, a także wsparcia finansowego. W 2016 r. **zagospodarowano 53 podwórka**, spośród których 48 zostało zrealizowanych w ramach programu „Wspólne podwórko”. Dodatkowo zrewaloryzowano 3 podwórka kwartałowe i 2 podwórka na Głównym Mieście.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Kultura i Czas Wolny

- W 2016 r. w celu umożliwienia mieszkańcom organizacji spotkań, animacji i rekreacji, **przestrzeń miejską**, zwłaszcza zieleńce, **doposażano w meble miejskie** typu ławostoły, stoły piknikowe i leżaki, a także w place zabaw. Przykładem takiego działania jest rewaloryzacja skweru przy ul. Za Murami. Zakres prac objął poprawę konstrukcji ścieżek, nowe meble miejskie, huśtawki, uzupełnienia zieleni. Działanie zostało zrealizowane dzięki współpracy międzysektorowej: Fundacji Gdańskiej, Grupy Lotos, Regionalnego Centrum Wolontariatu oraz Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni.

ryc. 5. Skwer przy ul. Za Murami (Śródmieście); fot. Biuro Rozwoju Gdańska

1,66 ha

W 2016 r. miasto oddało do użytku 3 nowe przestrzenie publiczne w Gdańsku o łącznej powierzchni 1,66 ha. Były to Jaśkowy Zakątek przy ul. Jaśkowa Dolina oraz zieleńce przy ul. Heleny i ul. Soplicy.

Źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

- Wśród działań podjętych w 2016 r. **na obszarach zdegradowanych** wymienić należy działania w ramach Budżetu Obywatelskiego, polegające na uporządkowaniu i doposażeniu terenów rekreacyjnych na Oruni, Stogach i Przeróbce, a także budowę boiska w Nowym Porcie, przebudowę boiska na Starym Chełmie, doposażenie ławkami parku na Biskupiej Górcie oraz zamontowanie 3 zdrojów ulicznych w Brzeźnie i na Oruni. W ramach programu „Wspólne podwórko” zagospodarowano na nowo 8 podwórek na terenach zdegradowanych.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Kultura i Czas Wolny

- Miasto przekształca i nadaje nowy charakter także **terenom postoczniovym i powojkowym**. W 2016 r. – w ramach kolejnego etapu zagospodarowania fortyfikacji Góry Gradowej – park od strony ul. Dąbrowskiego zyskał uporządkowane alejki z oświetleniem, małą architekturę i plac zabaw. Na terenach postoczniovych między Muzeum II Wojny Światowej a Europejskim Centrum Solidarności zaplanowano wyznaczenie tras turystycznych.

- Innym projektem zrealizowanym w pobliżu terenów postoczniovych jest przestrzeń publiczna zaprojektowana i wykonana przez inwestora osiedla Brabank przy ul. Stara Stocznia. Inwestor, w porozumieniu z miastem, wprowadził **w ciągu nabrzeży Motławy wysokiej jakości nawierzchnię oraz małą architekturę i zieleń**. Kolejni inwestorzy na ul. Rajskiej i w ciągu al. Grunwaldzkiej zaprojektowali ogólnodostępną przestrzeń publiczną powiązaną w sposób spójny z sąsiednimi terenami.

Powiązanie z Programem Operacyjnym Mobilność i Transport

- Spójne planowanie i realizacja inwestycji jest potrzebne na poziomie nie tylko miasta, ale także całej metropolii. Dlatego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych gminy członkowskie Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot określiły wspólne **standardy wyglądu węzłów integracyjnych** w obszarach liniowych.

Cel operacyjny IX.2. Większe uwzględnienie terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo w kształtowaniu przestrzeni publicznej.

- W obowiązujących planach miejscowych rezerwy terenowe z przeznaczeniem pod zieleń urządzoną wraz ze zbiornikami retencyjnymi wynosiły pod koniec 2016 r. 1201,73 ha. Każdego roku dzięki takiej rezerwie miasto może tworzyć i oddawać mieszkańcom do rekreacji **nowe parki**. W 2016 r. oddano park w Karczemkach przy ul. Azaliowej, park w Kiełpinie przy ul. Goplańskiej, kontynuowano **rewaloryzację parku** Oruńskiego i rewaloryzowano park przy Potoku Oliwskim, usuwając jednocześnie skutki pęknięcia tamy na zbiorniku Subisława; zagospodarowano też park Jaśkowy Zakątek. Uporządkowano

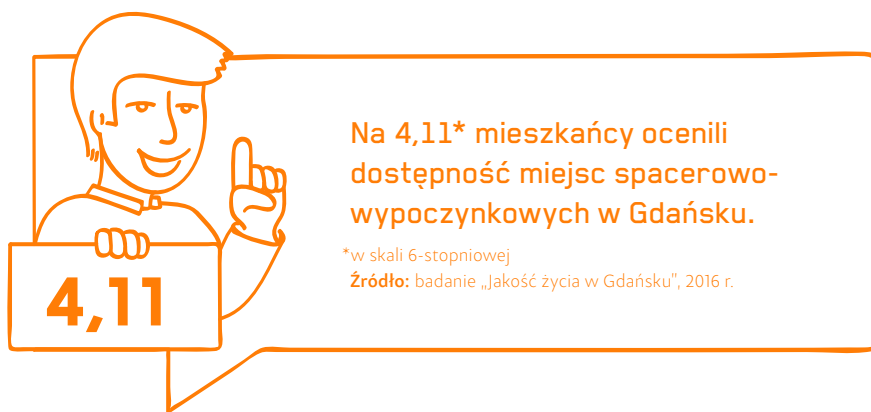
zielen w parku Świętopełka przy ul. Szerokiej – dosadzono nową zieleń, wymieniono nawierzchnię alejek na kamienną, wyposażono skwer w małą architekturę wysokiej jakości. W 2016 r. urządzono także skwer u zbiegu ul. Partyzantów i ul. Matki Polki oraz skwer przy ul. Za Murami.

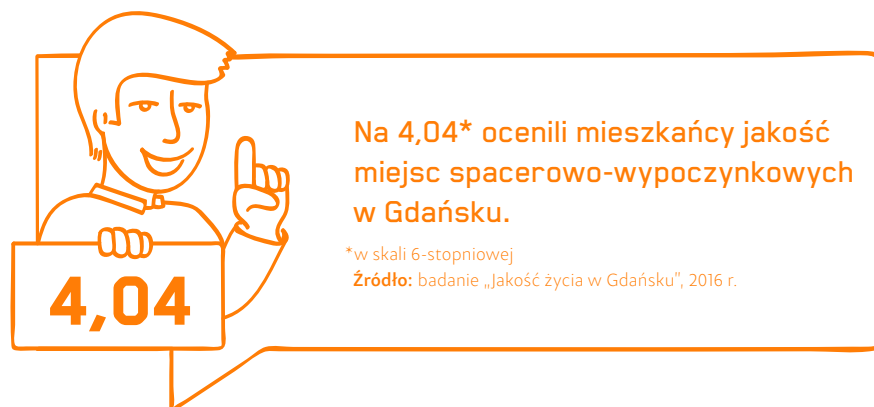
ryc. 6. Skwer Świętopełka (Śródmieście); fot. Biuro Rozwoju Gdańska

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Kultura i Czas
Wolny

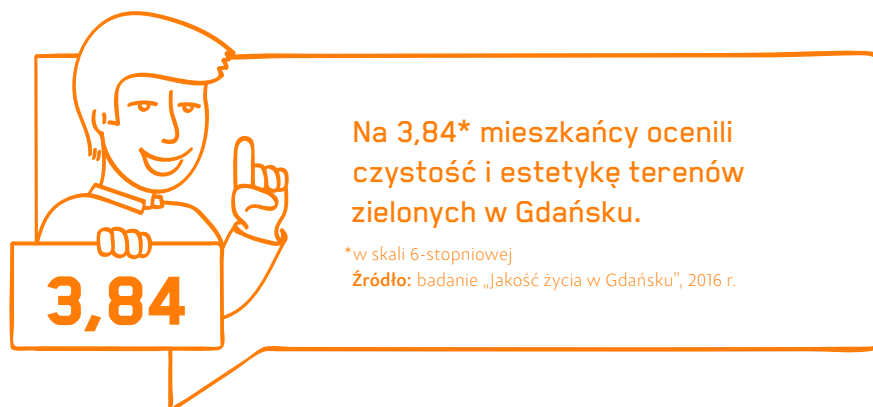
- W 2016 r. przystąpiono do opracowania wytycznych do **rewaloryzacji parku Oliwskiego**. Uznano za konieczne wykonanie badań i opracowanie kompleksowego studium historyczno-kompozycyjnego parku, a także powołanie zespołu pracowników Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, który zajmie się jego rewaloryzacją.
- W celu utrzymania dobrej jakości zieleni wysokiej **dokonano uzupełnienia zadrzewień**. Nasadzenia drzew w mieście są koordynowane za pomocą **aplikacji mobilnej BAND – Bank Nasadzeń Drzew**, dzięki której mieszkańcy mogą wskazywać lokalizację dla nowych drzew w mieście. W 2016 r. dzięki aplikacji posadzono drzewa w 14 nowych lokalizacjach. Ponadto nasadzono drzewa na ul. Sienkiewicza i opracowano koncepcję projektową nowych nasadzeń na pl. Kobzdeja.

- W celu **ożywienia pasa nadmorskiego** na nowo zagospodarowano Falochron Zachodni Portu Gdańskiego, wyposażając go w małą architekturę nawiązującą do nadwodnego charakteru miejsca. Ponadto uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego rejonu parku Zdrojowego II oraz przystąpiono do sporządzania 5 planów miejscowych w pasie nadmorskim, które umożliwiłyby lokalizację sanitariatów na terenie plaż. Opracowano także „Koncepcję renaturyzacji pasa wydm w Gdańsku na odcinku od Nowego Portu do granicy z Sopotem”.

- Gdański Zarząd Dróg i Zieleni realizował **program „Spojrzenie na Gdańsk”**, dzięki któremu w 2016 r. odsłonięto **3 punkty widokowe na Zatokę Gdańską**: we Wrzeszczu – w okolicach Podleśnej Polany i w parku Jaśkowej Doliny – oraz w Oliwie, gdzie odtworzono dawną oś widokową przy Dworze I. W najbliższych latach w mieście planuje się utworzenie 30 podobnych miejsc. Od 2017 r. rozpocznie się doposażanie punktów widokowych ławkami i tablicami informacyjnymi.
- Na podstawie przygotowanej przez Biuro Rozwoju Gdańska koncepcji zrównoważonego **zagospodarowania strefy buforowej lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego** rozpoczęto proces zagospodarowania 6 spośród 15 wejść do lasów: w Oliwie (ul. Abrahama), VII Dworze (ul. Michałowskiego), Strzyży (ul. Ludowa) oraz Brętowie (Niedźwiednik: ul. Niedźwiednik, ul. Leśna Góra; Matemblewo: ul. Potokowa).

Powiązanie z Programem Operacyjnym Zdrowie Publiczne i Sport

- W 2016 r. zagospodarowano **infrastrukturą sportowo-rekreacyjną zbiorniki retencyjne**: Jasień (na pograniczu Jasienia i Brętowa), Kolorowy (w dzielnicy Chełm), Srebrzysko (we Wrzeszczu Górnym – w sąsiedztwie Trasy Słowackiego i Linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej), udostępniając okolicznym mieszkańcom atrakcyjne tereny przyrodnicze w celach wypoczynkowo-rekreacyjnych.

ryc. 7. Siłownia przy zbiorniku Srebrzysko (Wrzeszcz Górny); fot. Biuro Rozwoju Gdańska

Cel operacyjny IX.3. Szersze uspołecznienie planowania i działań w przestrzeni publicznej

- Planując **przebudowę ul. Długiej i Długiego Targu**, przeprowadzono **cykl konsultacji** z mieszkańcami, na które składały się: 2 dni prototypowania, wywiady przeprowadzane na ulicy, 2 spotkania otwarte i 3 spotkania warsztatowe, w których wzięło udział łącznie prawie 100 osób. Dodatkowo przeprowadzono ankietowe badanie internetowe, w którym uzyskano odpowiedzi od ponad 1 tys. respondentów.

Powiązanie
z Programem
Operacyjnym
Integracja
Społeczna
i Aktywność
Obywatelska

- W trakcie opracowywania dokumentu tzw. **uchwały krajobrazowej** przeprowadzono **szerokie konsultacje** społeczne, które składały się z 3 spotkań warsztatowych, 1 spotkania otwartego, 1 spotkania branży reklamowej. We wszystkich spotkaniach udział wzięło 240 osób. Jednocześnie przeprowadzono badanie internetowe o charakterze sondażu, w którym odpowiedzi udzieliło 5,5 tys. respondentów.
- Przeprowadzono szereg **konkursów o tematyce związanej z przestrzenią publiczną**: konkurs na koncepcję zagospodarowania Targu Maślanego, konkursy studenckie na parkingi kubaturowe na terenie Śródmieścia i rozbudowę Bastionu św. Elżbiety, konkurs na najlepszą gdańską realizację architektoniczną, na najpiękniejszy gdański balkon oraz 2 konkursy na murale pt. „Żołnierze wyklęci” u zbiegu Traktu św. Wojciecha i ul. Małomiejskiej oraz „Browar we Wrzeszczu” u zbiegu ul. Białej i ul. Wajdeloty.
- Wśród innych działań propagujących dobre praktyki w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych należy wymienić także konferencje, na których podjęto **debaty dotyczące przestrzeni publicznych** w Gdańsku. W 2016 r. odbyły się: spotkanie Rady Programowej Parku Oliwskiego i Rady Interesariuszy Młodego Miasta (w ramach konferencji „Młode Miasto 2.0. Współczesne zagadnienia miejskiej transformacji”) oraz konferencja naukowa „Historia Stoczni Gdańskiej”, w trakcie której odbyła się debata pt. „Przemiany przestrzeni postoczniowej, straty, zyski, oczekiwania”. Zorganizowano także kolejną edycję cyklicznej konferencji „Podwórkowe Rewolucje”, a podczas kongresu Smart Metropolia 2016 odbył się panel „Kooperacja działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa obszaru metropolitalnego – współpraca w zabezpieczeniu przestrzeni publicznych”.
- W 2016 r. opublikowano **poradnik dobrych praktyk** remontowych „Bizuteria zdoła kobietę – detale zdobią budynek”. Przygotowano także do publikacji, w wersji elektronicznej, poradnik dobrych praktyk z zakresie estetyki pt. „Najpiękniejszy gdański balkon”.
- W celu promocji i popularyzacji dobrych praktyk przy **rozwiązaniach urbanistyczno-architektonicznych** realizowanych przez przedsiębiorców odbyło się spotkanie Rady Gdańskich Inwestorów oraz dystrybuowano album „Gdańsk 2010–2015. Oblicza architektoniczne miasta”.
- Chcąc docierać z informacjami dotyczącymi planowania i działań w przestrzeni publicznej do coraz szerszej rzeszy mieszkańców, Biuro Rozwoju Gdańska stworzyło **nowoczesną i przejrzystą stronę internetową** wraz z kalendarzem spotkań i możliwością zapisania się mieszkańców do newslettera. Jednostki odpowiedzialne w największym stopniu w mieście za zmiany w przestrzeni publicznej (Biuro Rozwoju Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska) na stałe prowadzą swoje strony internetowe i fanpage'e w serwisie społecznościowym Facebook. W celu lepszego zobrazowania mieszkańcom planowanych działań sporządzono **wizualizacje przestrzenne** dla wybranych planów miejscowych oraz inwestycji. Do prezentacji koncepcji urbanistyczno-architektonicznych oraz innych opracowań studialnych i analiz wykorzystano **zdjęcia lotnicze ukośne i trójwymiarowe**. Natomiast w pracach nad Studium Gdańskich Przestrzeni Lokalnych wykorzystano **ankietę internetową**, w której jako odpowiedzi respondenci zaznaczali lokalizacje miejsc rekreacyjnych, handlowo-usługowych i innych w pobliżu miejsca zamieszkania.

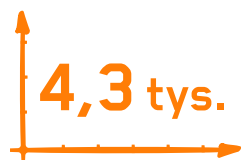
W 2016 r. zorganizowano 192 spotkania i warsztaty o tematyce związanej z przestrzenią publiczną.

Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska

Powiązanie z Programem Operacyjnym Mobilność i Transport

- W 2016 r. miasto kontynuowało **politykę otwartości w planowaniu przestrzeni miejskiej**. W ramach prac nad Studium Gdańskich Przestrzeni Lokalnych, Gminnego Programu Rewitalizacji, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska”, procedowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz kampanii informacyjnej dotyczącej budowy nowego połączenia komunikacyjnego: Nowa Kielnieńska, Nowa Spacerowa z tunelem pod Pachołkiem oraz Zielony Bulwar – zorganizowano 116 spotkań, w których udział wzięło łącznie blisko 2 tys. uczestników.
- Ponadto **menedżer Śródmieścia** przyjmował mieszkańców podczas 64 dyżurów, a razem z **Zespołem ds. Podwórek** Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych zorganizował 15 spotkań informacyjno-konsultacyjnych, w których uczestniczyło 450 osób. W 15 kwartałach zabudowy śródmiejskiej uruchomiono inicjatywy sąsiedzkie i działania projektowe. W pozostałych dzielnicach zorganizowano 43 spotkania o charakterze informacyjno-konsultacyjnym, w których wzięło udział łącznie prawie 1,3 tys. osób. Zorganizowano także 3 spotkania ws. rewaloryzacji terenów mieszkaniowych części dzielnicy Stogi (łączna liczba uczestników: ponad 120).

W 2016 r. w spotkaniach o charakterze edukacyjno-informacyjnym i warsztatowym dotyczących przestrzeni uczestniczyło ponad 4,3 tys. mieszkańców. Średnia liczba uczestników na jednym spotkaniu wyniosła 23 osoby.

Źródło: Biuro Rozwoju Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych

- W Gdańsku w 2016 r. zorganizowano **prawie 200 spotkań i warsztatów** o tematyce związanej z przestrzenią publiczną lub zagospodarowaniem podwórek. W spotkaniach tych wzięło udział ponad 4,3 tys. mieszkańców.

KOMENTARZ KOORDYNATORA PROGRAMU OPERACYJNEGO

Biuro Rozwoju Gdańska we współpracy z jednostkami miejskimi oraz wydziałami Urzędu Miejskiego w Gdańsku przy szerokich konsultacjach społecznych będzie pracowało nad ogólnomiejskimi opracowaniami studialnymi dotyczącymi poprawy estetyki, czyli zagospodarowania i wyposażenia przestrzeni publicznych. Kontynuowana będzie realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji, który został uchwalony w kwietniu 2017 r. Pierwsze widoczne inwestycje w ramach opracowania będą realizowane w 2018 r. W tym samym czasie zostaną rozpisane konkursy na zagospodarowanie przestrzeni publicznych, a ich wytyczne, w formie konsultacji społecznych – określone do końca 2017 r.

Wodna Polityka Gdańska to opracowanie dotyczące analizy terenów nadwodnych wykorzystujących walory położenia. Jego celem będzie określenie kierunków rozwoju tych przestrzeni (bulwarów spacerowych, ciągów pieszych) wraz z sąsiedztwem. Pozwoli to stworzyć wytyczne do zmian planów zagospodarowania przestrzennego oraz docelowego przeznaczenia funkcji terenów. Czas na opracowanie dokumentu to 3 lata. Jego realizacja to proces ciągły, a wytyczne będą stanowić materiał wyjściowy do projektów realizowanych przez Miasto (m.in. Budżet Obywatelski) i działań jednostek miejskich, takich jak Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdański Ośrodek Sportu itp.

„Kontynuowana będzie realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji, który został uchwalony w kwietniu 2017 r.”

Celem kolejnego dokumentu studialnego, jakim jest Gdański Standard Ulicy Miejskiej, będzie przygotowanie zbioru zasad i dobrych praktyk w zakresie zagospodarowywania ulic w Gdańsku. Nowy standard ma obejmować poprawę estetyczną (wprowadzenie małej architektury, zieleni) oraz funkcjonalną (ułatwienie m.in. dostępności dla użytkowników pieszych, w tym osób starszych, niepełnosprawnych, matek z wózkami) i przestrzenną (w miarę możliwości

ograniczenia w lokalizacji ekranów akustycznych). Czas opracowania dokumentu wyniesie ok. 2 lata, natomiast wdrażanie ustalonych wytycznych to także proces ciągły – zarówno przy realizacji nowych inwestycji, jak i przy remontach ulic już istniejących.

W celu dalszego uspołeczniania procesu partycypacji związanego z planowaniem przestrzennym stworzona zostanie strona internetowa, która zobrazuje działania w przestrzeni publicznej i przybliży mieszkańcom inwestycje realizowane w ramach programów operacyjnych. Będzie ona aktualizowana na bieżąco i powinna być gotowa do końca 2018 r. Na stronie internetowej pojawi się również ankieta on-line, za której pośrednictwem mieszkańcy będą mogli dzielić się swoimi spostrzeżeniami i wątpliwościami. Regularna analiza ankiet będzie stanowić wkład mieszkańców w ewaluację jakości przestrzeni publicznych.

Edyta Damszel-Turek

dyrektor Biura Rozwoju Gdańska

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
Cel IX.1. Wyższa jakość przestrzeni publicznej.	IX.1.a. Dostępność mebli miejskich w okolicy miejsca zamieszkania w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	●	●	●	●	3,28
	IX.1.b. Estetyka przestrzeni publicznej w okolicy miejsca zamieszkania w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	●	●	●	●	3,12
	IX.1.c. Liczba nowych przestrzeni publicznych.	2	4	7	8	3
	IX.1.d. Liczba nowych przestrzeni publicznych w obszarach zdegradowanych. <i>Obszary zdegradowane wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji*</i>	●	●	●	●	●
Cel IX.2. Większe uwzględnienie terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo w kształtowaniu przestrzeni publicznej.	IX.2.a. Dostępność miejsc spacerowo-wypoczynkowych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	3,71	●	3,89	●	4,11
	IX.2.b. Jakość miejsc spacerowo-wypoczynkowych (parki, zieleńce) w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali 1–6, gdzie 1 – ocena niedostateczna, 6 – ocena celująca badanie „Jakość życia w Gdańsku”</i>	5,00	●	3,82	●	4,04

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	2016
	IX.2.c. Udział urządzonych terenów zielonych w całkowitej powierzchni miasta. <i>Powierzchnia skwerów, parków i zielonych terenów rekreacyjnych jako odsetek powierzchni miasta</i>	●	●	●	1,5%	1,6%
	IX.2.d. Dostępność terenów zielonych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	3,72	●	4,11	●	4,15
	IX.2.e. Czystość i estetyka terenów zielonych w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, a 6 – celującą</i>	3,40	●	3,74	●	3,84
Cel IX.3. Szersze uspołecznienie planowania i działań w przestrzeni publicznej.	IX.3.a. Liczba spotkań edukacyjno-informacyjnych z mieszkańcami.	●	●	●	●	185
	IX.3.b. Liczba spotkań warsztatowych z mieszkańcami.	●	●	●	●	7
	IX.3.c. Liczba uczestników spotkań edukacyjno-informacyjnych i warsztatowych.	●	●	●	●	23
	IX.3.d. Spotkania edukacyjne i warsztatowe w ocenie ich uczestników. <i>Średnia ocena w skali 5-stopniowej z badania ewaluacyjnego po spotkaniach edukacyjnych i warsztatowych, gdzie 1 oznacza bardzo źle, a 5 – bardzo dobrze</i>	●	●	●	●	●

* Biskupia Górka / Stary Chelm; Dolne Miasto / plac Wałowy / Stare Przedmieście; Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście; Orunia; Stogi Mieszkańciew; Brzeźno – osada rybacka; Przeróbka Mieszkańciew; Angielska Grobla; Dolny Wrzeszcz – Wajdeloty i Wyspiańskiego

● brak danych lub zjawisko nie występowało

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji

Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Marcin Hrynkiewicz

Żaneta Kucharska

Michał Miguła

Robert Wójcik

Jacek Zabłotny

Bożena Żmijewska

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku

ul. Nowe Ogrody 8/12

80-803 Gdańsk

www.gdansk.pl/strategia

Gdańsk 2017

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” przyjęty został
Uchwałą nr XVII / 514 / 15 Rady Miasta Gdańska
z dnia 17 grudnia 2015 roku